

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii i alkoholizmu na 2019 rok

I. Wprowadzenie

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii i alkoholizmu na 2019 rok jest kontynuacją wielu działań profilaktyczno – terapeutycznych zainicjowanych w latach poprzednich. Zakłada komplementarność działań w zakresie edukacji, profilaktyki i terapii problemów uzależnień, przy wykorzystaniu wiedzy teoretycznej i praktycznej osób reprezentujących podmioty administracji samorządowej i rządowej oraz organizacji pozarządowych, które w ramach swych zadań statutowych podejmują zagadnienia z zakresu problemów uzależnień.

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U.2018.2137), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz.U.2018.1030 ze zmianami) oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t. j. Dz.U.2018.1492 ze zmianami), a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U.2016.1492), prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii należy do zadań własnych gminy. Ich realizacja prowadzona jest w oparciu o roczny, gminny program profilaktyki, do którego opracowania gmina jest ustawowo zobligowana.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii i alkoholizmu na 2019 rok, zwany dalej „Programem” reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Wymieniona we wstępie ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, że źródłem finansowania działań zawartych w Programie są dochody pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawanych na podstawie art. 18 lub 18¹ ww. ustawy oraz dochody uzyskane z opłat określonych w art. 11¹ tejże ustawy, przy czym art. 18² określa, że dochody te nie mogą być przeznaczone na inne cele, niezwiązane z tym Programem. Zadania mogą być finansowane do kwoty zaplanowanej na ten cel

w budżecie Gminy Kobylin na rok 2019 w dziale 851 – Ochrona zdrowia w rozdziale 85153 – Zwalczanie narkomanii i rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach niniejszego Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która współpracuje z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kobylinie, Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Kobylin, Posterunkiem Policji w Kobylinie, Komendą Powiatową Policji w Krotoszynie, dyrektorami szkół, organizacjami sportowymi i społecznymi działającymi na terenie Gminy, prawnikiem, psychologiem, poradniami i ośrodkami odwykowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie oraz organizacjami pozarządowymi.

II. Diagnoza

Podstawę przygotowania programu stanowi „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych” przeprowadzona w Gminie Kobylin w 2015 roku. Wyniki z dotychczas prowadzonych badań oraz zapotrzebowanie środowisk szkolnych potwierdzają potrzebę kontynuacji wszystkich prowadzonych do tej pory programów edukacyjnych i profilaktycznych dla młodzieży. Wskazują one również na konieczność realizowania specjalistycznych szkoleń dla nauczycieli oraz prowadzenia ścisłej współpracy pomiędzy szkołą a rodzicami.

Niepokojące sygnały wskazują, że niezbędne jest także kontynuowanie szkoleń dla sprzedawców alkoholu w celu przedstawienia im obowiązujących zasad postępowania przy jego sprzedaży. Istotną kwestią jest realizacja przez Gminę zadania w zakresie udzielania rodzinom z problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej i prawnej, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przed przemocą.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uchwalona przez Radę Miejską w Kobylinie Uchwałą Nr XLIII/220/18 z dnia 26 kwietnia 2018 r. wynosi po 40 zezwoleń (z każdego rodzaju) na sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i po 10 zezwoleń (z każdego rodzaju) na sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

W 2018 roku (stan na 15.11) na terenie Gminy funkcjonuje 28 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, którym wydano w sumie 28 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% oraz piwa, 20 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18% (z wyłączeniem piwa) oraz 23 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

III. Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

1. Rozwiązywanie problemów uzależnień jest jednym z ważnych obszarów działania administracji lokalnej. Polski model rozwiązywania tych problemów zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych zlokalizowana jest na poziomie samorządu terytorialnego. W Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 wskazany jest cel strategiczny, którym jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludzkiego oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Jednym z celów operacyjnych jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

2. Gminny program przeciwdziałania narkomanii

2.1. Działania informacyjne i edukacyjne:

- prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych (NSP), a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia
- upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie.

2.2. Rozwój kompetencji kadr pracujących z dziećmi – wczesna diagnoza i działania interwencyjne oraz kadry medycznej, organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego.

2.3. Profilaktyka (uniwersalna, selektywna, wskazująca) – wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

2.4. Wspieranie redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych.

2.5. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych.

3. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

3.1.1. Edukacja dotycząca ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia oraz stosowania przemocy w rodzinie.

3.1.2. Szkolenia personelu medycznego, przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień, a także szkolenia na temat FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych).

3.1.3. Zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, a także zmniejszanie dostępności alkoholu.

3.2. Profilaktyka (uniwersalna, selektywna, wskazująca):

- upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do dzieci, młodzieży, dorosłych, rodziców i wychowawców,

- pomoc psychologiczna w szkołach
- prowadzenie punktu konsultacyjnego, rozmowy motywacyjno – profilaktyczne.

3.3. Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa poprzez zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości świadczeń z zakresu leczenia uzależnień od alkoholu, programy ograniczania picia alkoholu, wspieranie działalności środowisk abstynenckich, zwiększanie dostępności i jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym i doznających przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.

3.4. Analiza aktywności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

4. Planowane działania i ich mierniki

Lp.	Rodzaj działań	Miernik
1.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich bliskich	liczba osób
2.	Prowadzenie dla mieszkańców Gminy Kobylin nieodpłatnych porad psychologicznych, prawnych oraz terapeutycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozwiązywania problemów związanych z alkoholem i narkotykami	liczba osób, liczba porad
3.	Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego	liczba osób
4.	Kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu	liczba osób
5.	Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	liczba wniosków złożonych do sądu
6.	Prowadzenie w szkołach na terenie Gminy Kobylin nieodpłatnych porad psychologicznych dla dzieci i rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozwiązywania problemów związanych z alkoholem i narkotykami	liczba osób, liczba szkół
7.	Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Kobylin	liczba osób

8.	Wspieranie pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie	liczba osób korzystających z usług OIK
9.	Organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym, socjoterapeutycznym lub zielone szkoły dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Kobylin, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych lub osiągających wysokie wyniki w nauce, aktywnie uczestniczących w życiu szkoły	liczba dzieci, wysokość środków finansowych
10.	Prowadzenie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, ale także obejmujących rodziców i nauczycieli	liczba dzieci, liczba rodziców, liczba nauczycieli
11.	Prowadzenie zajęć edukacyjno – informacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących problemu uzależnień	liczba osób
12.	Organizowanie i wspieranie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów szkolnych, osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi oraz przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, specjalistów psychoterapii uzależnień, a także szkoleń na temat FASD	liczba osób, liczba szkoleń
13.	Prowadzenie kampanii społeczno – edukacyjnych, organizowanie spotkań i konferencji nt. uzależnień oraz przemocy w rodzinie, skierowanych do mieszkańców Gminy	liczba kampanii, spotkań i konferencji
14.	Wspieranie stowarzyszeń, które realizują zgodnie ze swoim statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	wysokość środków finansowych
15.	Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień	liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów
16.	Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych	liczba przeszkolonych osób
17.	Kontrola punktów sprzedaży alkoholu	liczba skontrolowanych punktów

IV. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobylinie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powołana na podstawie Zarządzenia Burmistrza Kobyliny. W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie za udział w całym posiedzeniu Komisji.
- 2) wynagrodzenie, o którym mowa w punkcie 1 wynosi:
 - dla Przewodniczącego Komisji – 10% minimalnego wynagrodzenia za każdorazowy udział w posiedzeniu Komisji
 - dla członków Komisji – 9% minimalnego wynagrodzenia za każdorazowy udział w posiedzeniu Komisji
- 3) przez minimalne wynagrodzenie, o którym mowa w punkcie 2 należy rozumieć kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę określoną w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2019 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1794).
- 4) podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi uczestnictwo członka Komisji na posiedzeniu potwierdzone własnoręcznym podpisem na liście obecności.
- 5) Sekretarz Komisji, który prowadzi Punkt Konsultacyjny otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 408,00 zł